

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-10

Diarienummer N165-0172/23

Handläggare

Emili Börjesson, Petra Dahl

Telefon: 031-366 56 92

E-post: emili.borjesson@socialsydvast.goteborg.se

petra.dahl@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande över motion från Simona Mohamsson (L) om att införa nolltolerans mot våld i nära relation i allmännyttan

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Sydväst tillstyrker motion från Simona Mohamsson (L) om att införa nolltolerans mot våld i nära relation i allmännyttan.

Sammanfattning

Socialnämnden har att yttra sig om en motion som inkommit från Simona Mohamsson (L) om att införa nolltolerans mot våld i nära relation i allmännyttan. Motionen utgår från att boende är en central fråga för att skapa trygghet för de som utsätts för våld i nära relationer. För de som utsätts för våld kan tryggheten till en bostad vara en mycket viktig aspekt. Motionären ser att de allmännyttiga bostadsbolagen kan ha en större roll i att säkra att den våldsutsatta inte behöver lämna sin bostad.

Förvaltningen förslår att socialnämnden tillstyrker motionen i sin helhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomi är en viktig dimension vad gäller våld i nära relationer. Det är ett maktmedel och ekonomiska resurser saknas ofta hos den som varit våldsutsatt under en längre tid. Att byta boende är kostsamt och utgör i många fall ett hinder för att lämna en våldsam relation. Till det kommer bostadsbristen i många större städer. En våldsutövare kan ha ett starkare ekonomiskt kapital och därför större möjligheter till nytt eget boende, förutsatt att den våldsutsatta både utifrån skyddsaspekt och egen önskan kan bo kvar. Att bli vräkt utan att erbjudas till exempel ett stödboende eller hjälp för sitt våldsutövande riskerar dock att bli samhällsekonomiskt kostsamt då det inte möjliggör för våldsutövaren att sluta med sitt beteende. Till detta hör därför arbetet med våldsutövare som socialnämnderna ansvarar för. Ett ökat motivationsarbete och stöd till våldsutövare kostar men kan bidra till stora vinster på både individnivå och samhällsekonomiskt. För våldsutsatta kan det vara positivt att enklare kunna behålla sin bostad eller få stöd av hyresvärd att hitta en ny.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att bo kvar hemma kan för våldsutsatta vuxna och barn innebära en stor trygghet och vara en viktig del i återhämtningen. Barn kan gå kvar i samma skola och förskola,

fortsätta med sina fritidsaktiviteter och det sociala nätverket kan upprätthållas. Detta är möjligt om behovet av skydd inte kräver att våldsutsatta vuxna och barn flyttar till ett skyddat boende i hemorten eller på annan ort. För de som behöver bo på skyddat boende kan vägen till stadigvarande boende sedan vara lång. Det är en effekt av bostadsbrist och att fler grupper lever i utsatthet.

Om det bedöms lämpligt att en våldsutsatt kan bo kvar hemma är det viktigt med motivationsarbete för att i första hand få den våldsutövande partnern att flytta frivilligt. Att bli vräkt utan att i samma skede få stöd för våldsutövandet eller ny bostad riskerar att förvärra en redan svår situation, för hela familjen. Detta kräver ett engagemang och samverkan från flera aktörer i samhället, till exempel är AB Framtidens arbete med konceptet Våga bry dig ett sätt att ta sig an frågan.

Den som behöver lämna en våldsam relation är oftast en kvinna med ett eller flera barn. Barn har i dagsläget inte egna placeringsbeslut utan är medföljande på skyddat boende. En lagändring är på gång vilket syftar till att stärka barns rättigheter i skyddat boende. Barns rättigheter behöver bli belysta och tillgodosedda, både när det är aktuellt att bo kvar hemma eller när en flytt krävs. Viktigt är även att tänka in kvinnliga våldsutövare. Vi vet också att byte av bostad är extra utmanande när det gäller målgruppen äldre, med funktionsnedsättning eller missbruk.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Utöver det som nämns ovan kopplat till barns behov av trygghet och stabilitet är bostadssituationen av stor vikt för barns allmänna välmående. Barn har rätt till en trygg bostad och ett hem där barnet kan känna sig tryggt, vila och hämta kraft. I de fall det är möjligt utifrån skyddsaspekten är det av stor vikt för barn att kunna gå kvar i sin skola och behålla nätverket av kamrater och andra viktiga personer. Många barn lever under osäkra boendeförhållanden, till exempel i skyddade boenden, och målet behöver vara att barn har en permanent bostad. För barnets välmående är det av stor vikt att omsorgspersonerna får det stöd och hjälp de behöver för att kunna vara välfungerande och trygga. Underlätta möjligheterna till stabila boendesituationer bedöms det som positivt för barnen.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 24 maj 2023.

Bilagor

1. Motion av Simona Mohamsson (L) om att införa nolltolerans mot våld i nära relation i allmännyttan, H 2023 nr 42

Ärendet

Socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig över motion från Simona Mohamsson (L) om att införa nolltolerans mot våld i nära relation i allmännyttan (se bilaga H 2023 nr 42). Motionen är även översänd till socialnämnd Centrum, Förvaltnings AB Framtiden samt Boplatz Göteborg för yttrande.

Sista dag för svar är den 4 augusti 2023.

Beskrivning av ärendet

Motionen utgår från att boende är en central fråga för att skapa trygghet för de som utsätts för våld i nära relationer. För de som utsätts för våld kan tryggheten till en bostad vara en mycket viktig aspekt. Motionären ser att de allmännyttiga bostadsbolagen kan ha en större roll i att säkra att den våldsutsatta inte behöver lämna sin bostad. I motionen lyfts följande förslag:

- Kommunstyrelsen tillsammans med Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att göra en översyn av uthyrningspolicyn för att underlätta/säkerställa att den som utsatts för misshandel inte vräks.
- Kommunstyrelsen tillsammans med Boplatz får i uppdrag att se över befintliga kriterier och möjligheten för samverkan för att uthyrningspolicyn för den som utsatts för misshandel inte vräks.
- Kommunfullmäktige ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utsatta för våld i nära relationer underlättas möjligheter till bostäder i allmännyttan.

Förvaltningens bedömning

Utifrån den nollvision mot våld i nära relationer som kommunfullmäktige beslutade om den 9 juni 2022 är denna fråga viktig. Det är även relevant utifrån det förslag som finns för stadens kommande plan för arbetet mot våld i nära relationer samt budgetuppdraget ”Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden uppdatera rutiner och arbetssätt i syfte att fler våldsutsatta ska erbjudas långsiktigt boende.” Till viss del ser därför förvaltningen att motionens intentioner kan komma att omhändertas inom ramen för dessa styr signaler.

Att våldsutsatta vräks utifrån våld i nära relationer sker i regel inte. Det handlar i större utsträckning om ett skyddsbehov som tvingar fram en flytt. Vid ett sådant behov av skydd och flytt är det viktigt att det finns möjligheter till bostäder i allmännyttan.

En våldsam relation kan innebära störningar som uppfattas av grannar eller andra som larmar till exempel Störningsjouren och fastighetsägare. I dessa fall är det viktigt att kompetens finns för att identifiera våldet och se vad störningarna kan bero på. Arbetet som Poseidon, Familjebostäder, Bostadsbolaget, Gårdstensbostäder och Störningsjouren samt Huskurage, Kvinnofridslinjen, Kriscentrum för kvinnor, Polisen, Hyresgästföreningen och Göteborgs Stad bedriver genom konceptet ’Våga bry dig’ är ett gott exempel.

En viktig utgångspunkt är att våldsutsatta ska kunna bo kvar om det är lämpligt, få hjälp med nytt boende om det behövs, att våldsutövaren kan få nytt boende om det är det bästa alternativet och samtidigt få hjälp med sitt våldsutövande. Allt avhängigt behovet av skydd. Om fler aktörer tar ansvar för att våldsutövaren ska kunna flytta och samtidigt få stöd för sitt våldsamma beteende kan goda effekter uppnås.

Förvaltningen ställer sig positiv till grundtanken att våldsutsatta, då det utifrån skyddsaspekt är möjligt, ska kunna bo kvar. Det är positivt om de allmännyttiga bostadsbolagen ser över och förtydligar sina policys och rutiner gällande våldsutsattas möjlighet att ta över ett förstahandskontrakt alternativt få ett nytt förstahandskontrakt. Möjlighet att snabbt få tillgång till en ny bostad underlättar ett uppbrott, för bägge parter. En eventuell rättsprocess för att vräka en våldsutövare tar lång tid och löser inte en akut situation. Även vid behov av skydd kan det vara positivt om en våldsutsatt får stå kvar på hyreskontraktet, det ger då ett bättre utgångsläge och möjlighet att till exempel genomföra ett framtida lägenhetsbyte.

Sammanfattningsvis:

Fokus för beslutssatserna är att den våldsutsatta inte ska behöva flytta. Detta anser förvaltningen vara positivt men kräver ett parallellt arbete med våldsutövaren. Förvaltningen vill också betona att det inom misshandel bör rymma flera våldsformer, inte bara det fysiska våldet. Socialtjänsten har möjlighet att erbjuda skydd men kan inte bidra till stadigvarande boende, vilket är en stor utmaning idag och där många aktörer behöver samverka. Gällande budgetuppdrag kan bidra positivt i detta arbete. Så även stadens kommande plan för arbetet mot våld i nära relationer, där vikten av långsiktigt stöd till våldsutsatta barn och vuxna lyfts.

De föreslagna beslutssatserna syftar till att se över uthyrningspolicy, kriterier och samverkan. Det är positivt om det kan resultera i förstärkta möjligheter för bostadsbolag och hyresvärdar att erbjuda våldsutsatta möjligheten att bo kvar alternativt få en ny bostad. Kan våldsutsatta erbjudas ett förstahandskontrakt direkt utan att gå via förtur/kommunalt kontrakt bidrar det till ökad stabilitet för både vuxna och barn. Det baseras på att behovet av skydd är säkrat samt att personen i fråga uppfyller uppsatta kriterier för ett förstahandskontrakt. Här är dock konsekvenserna av ekonomiskt våld viktigt att ta i beaktande då en våldsutsatt kan ha tvingats ta lån i sitt namn, blivit av med sin inkomst samt vara skuldsatt.

Förvaltningen anser det viktigt att stärka våldsutsattas möjligheter till bostäder i allmännyttan. En översyn kan klargöra behov av förtydliganden och samverkan samt hur man kan tillämpa den lagstiftning som redan finns. Viktigt är att ett eventuellt arbete utifrån denna motion hänger ihop med annat pågående och planerat utvecklingsarbete i frågan.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör